МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Голова приймальної комісії,
ректор ХНПУ імені Г.С. Сковороди
_____ Юрій БОЙЧУК
01 травня 2023 року

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ
з «ТЕОРІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЙ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»

для здобуття освітнього ступеня магістр
за спеціальністю 012 Дошкільна освіта
освітня програма «Дошкільна освіта»

ХАРКІВ – 2023

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ
З «ТЕОРІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЙ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»
для здобуття освітнього ступеня «магістр»
за спеціальністю 012 Дошкільна освіта»

освітня програма: Дошкільна освіта

Пояснювальна записка

Програма вступного випробування з «Теорії та технології дошкільної освіти» складена згідно з освітньо-професійною програмою підготовки бакалаврів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 012 Дошкільна освіта.

Основна мета: якісний відбір вступників на навчання за освітньо-професійною програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта.

Завдання вступного випробування:

1. Перевірка й оцінювання компетентностей, знань, розуміння, суджень, уявлень, умінь, навичок, необхідних вступниками для подальшого успішного опанування освітньо-професійної програми другого рівня вищої освіти й здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 012 Дошкільна освіта.

2. Об’єктивне оцінювання компетентностей, знань, розуміння, суджень, уявлень, умінь, навичок, згідно зі змістом програми фахового вступного випробовування.

Вступне випробовування проводиться у формі фахового іспиту.

Програма вступного випробовування містить:

– перелік здатностей, уявлень, знань, умінь, якими мають володіти вступники;

– перелік винесених на іспит основних питань із дошкільної педагогіки, окремих методик, педагогічних теорій і педагогічних технологій, зокрема: ознайомлення дітей дошкільного віку з природою, фізичного виховання, розвитку рідної мови, образотворчої діяльності, музичного виховання, а також сучасних й інноваційних педагогічних технологій, серед іншого, технології формування логіко-математичної компетенції дошкільників, художньо-естетичного навчання та виховання тощо;

– критерії їхнього оцінювання;

– список рекомендованої літератури.

Наведений перелік питань, що виносяться на вступне фахове випробування, дасть можливість вступникам систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу під час підготовки до вступного випробування. Список рекомендованої літератури сприятиме пошуку й добору джерел для підготовки до вступного випробування.

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 012 Дошкільна освіта та програми фахового вступного випробування, вступники мають бути здатні:

• реалізувати свої права й обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні;

• зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство та в розвитку суспільства, техніки й технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

• абстрактного мислити, аналізувати та синтезувати;

- спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- здійснювати міжособистісну взаємодію;
- вчитися й оволодівати сучасними знаннями;
- застосовувати знання в практичних ситуаціях;
- здійснювати безпечну діяльність;
- працювати з джерелами навчальної та наукової інформації;
- розвивати в дітей раннього й дошкільного віку базові якості особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага);
- розвивати допитливість, пізнавальну мотивацію, пізнавальні дії в дітей раннього й дошкільного віку;
- формувати в дітей раннього й дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості й відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини та його місце в довкіллі);
- розвивати в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засіб спілкування та взаємодії з однолітками й дорослими;
- виховувати в дітей раннього й дошкільного віку навички свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки;
- здійснювати національно-патріотичне виховання дітей раннього й дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів);
- формувати в дітей раннього й дошкільного віку навички екологічно безпечної поведінки й діяльності в побуті, природі й довкіллі;
- розвивати перцептивні, мнемічні процеси, різні форми мислення та свідомості в дітей раннього й дошкільного віку;
- складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей із особливими освітніми потребами документи, бути ознайомленим із універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням;

- формувати в дітей раннього й дошкільного віку елементарні уявлення про різні види мистецтва й засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) і досвіду самостійної творчої діяльності;
- здійснювати фізичний розвиток дітей раннього й дошкільного віку, коректувати та зміцнювати їхнє здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності;
- організовувати й керувати ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою й художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього й дошкільного віку;
- формувати в дітей раннього й дошкільного віку навички здорового способу життя як основи культури здоров'я особистості;
- здійснювати індивідуальний і диференційований розвиток дітей раннього й дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей;
- виховувати в дітей раннього й дошкільного віку толерантне ставлення та повагу до інших, попереджувати та протидіяти булінгу;
- нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці;
- знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками;
- здійснювати комунікативну взаємодію з дітьми, батьками, колегами;
- здійснювати самоосвіту, саморозвиток, безперервну освіту для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворювати набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

ТЕМИ ДО ФАХОВОГО ІСПИТУ

Загальні питання дошкільної педагогіки

Нормативна база дошкільної освіти. Закон України «Про освіту» про суть і функції дошкільної освіти. Закон України «Про дошкільну освіту» про її цілі, завдання і зміст. Типи закладів дошкільної освіти в Україні.

Організація дошкільної освіти. Педагогічна підтримка й супровід розвитку дитини в освітньому процесі дитячого садка. Сучасні моделі взаємодії дитячого садка, сім'ї та школи у вихованні дитини.

Базові якості особистості дитини-дошкільника. Розвиток довільності та самостійності. Розвиток креативності й ініціативності. Розвиток свободи поведінки та самосвідомості. Розвиток самооцінки та самоповаги.

Здоров'язбережувальні технології дошкільної освіти. Виховання здорового способу життя як базис цілісного розвитку дитини в ранньому та дошкільному дитинстві.

Змістові напрями дошкільної освіти. Завдання й технології розумового виховання. Розвиток пізнавальної активності та пізнавальної діяльності дітей. Система роботи в закладах дошкільної освіти з математичного розвитку дітей. Система роботи з виховання в дітей раннього й дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших. Булінг; система роботи з його попередження та протидії в закладі дошкільної освіти. Система роботи в закладах дошкільної освіти з ознайомлення дітей із природою. Система роботи в закладах дошкільної освіти з формування екологічної культури дітей. Система роботи в закладах дошкільної освіти з мовленнєвого розвитку дітей. Виховання основ ціннісного ставлення до праці в дошкільному дитинстві.

Педагогічна підтримка обдарованих дітей. Спільна робота закладу дошкільної освіти та сім'ї з питань навчання, виховання, розвитку дитини.

Ознайомлення дітей з природним довкіллям

Екологічне виховання дошкільників

Діячі освіти України про формування особистості дитини за допомогою засобів природи. Форми організації роботи з ознайомлення дошкільників із природою в умовах сучасного дошкільного закладу. Куточок живої природи як матеріальна база ознайомлення дошкільників з природою. Вимоги до добору рослин і тварин у куточок живої природи. Спостереження як метод набуття дітьми знань про природу. Методика ведення календарів погоди та природи. Методика підготовки та проведення екскурсій у природу. Порівняльна характеристика методик організації та проведення прогулянки й екскурсії як форм ознайомлення дітей із природою. Роль наочності в організації самостійної діяльності дошкільників з ознайомлення з природою.

Теорія й методика фізичного виховання й розвитку

дітей дошкільного віку

Мета й завдання фізичного виховання дітей. Діагностика фізичного розвитку дітей дошкільного віку. Засоби фізичного виховання. Режим, його значення у вихованні дітей. Індивідуалізація режиму. Рухова культура й рухова активність дітей. Оптимізація режиму рухової активності з урахуванням індивідуальних особливостей дітей. Методи та засоби виховання гігієнічної культури в молодшому, середньому та старшому дошкільному віці.

Основні вимоги до вибору фізичних вправ для дітей дошкільного віку. Орієнтовний комплекс ранкової гімнастики для дітей старшої групи. Етапи навчання дітей основним рухам. Рухова активність. Методика навчання дошкільників лазінню гімнастичною лавою та стінкою в різних вікових групах. Рухова активність. Методика навчання ходьбі в різних вікових групах.

Структура заняття з фізичної культури. Особливості проведення фізкультурних занять на повітрі. Важливість використання в процесі

навчальної діяльності дітей дошкільного віку малих форм активного відпочинку (фізкультхвилинки, фізкультпаузи).

Рухлива гра. Структура й основні види рухливої гри. Значення рухливих ігор для різнобічного розвитку дітей дошкільного віку. Місце спортивних вправ й ігор спортивного характеру у режимі дня закладу дошкільної освіти. Українські народні ігри. Сутність, структура, їхнє значення у фізичному вихованні дітей дошкільного віку.

Зміст лікарського контролю за фізичним вихованням дітей дошкільного віку.

Формування комунікативно-мовленнєвої компетентності дітей дошкільного віку

Закономірності й принципи розвитку й навчання дітей рідної мови. Завдання та зміст навчання дітей мовлення в закладі дошкільної освіти.

Внесок К.Д. Ушинського в становлення й розвиток методики розвитку рідного мовлення. Є.І. Тихеєва – засновник сучасної методики розвитку мовлення дітей дошкільного віку. Погляди С. Русової на розвиток мовлення дітей в умовах розбудови національного дитячого садка. Внесок В.О. Сухомлинського в методику розвитку рідного мовлення. Внесок сучасних вітчизняних науковців у розвиток методики навчання дітей української мови.

Вимоги до мовлення дітей. Умови успішного розвитку мовлення дошкільників. Форми й засоби розвитку мовлення дітей у закладі дошкільної освіти. Дидактичні вимоги до організації та проведення занять із мовлення в закладі дошкільної освіти. Специфіка проведення занять із рідного мовлення в різновікових групах.

Методи та прийоми навчання дітей рідної мови. Становлення мовлення в дітей першого року життя. Методика розвитку мовлення дітей другого й третього років життя.

Форми й функції мовлення, їхній розвиток у дітей. Поняття зв’язного мовлення. Види й типи зв’язних висловлювань. Розмова вихователя з дітьми

як метод розвитку діалогічного мовлення. Методика проведення бесід із дітьми. Види дитячих розповідей. Методика навчання описових розповідей (за іграшками, предметами, малюнками). Методика навчання дітей розповіді за дидактичною картиною. Складання дітьми сюжетних розповідей про іграшку (про одну іграшку та за сюжетною ігровою обстановкою). Методика складання розповідей із власного досвіду. Методика навчання дітей творчої розповіді. Методика навчання дітей переказу художніх творів. Дидактичні ігри та вправи на закріплення навичок розповідання.

Особливості розвитку українського мовлення в дітей із російськомовних сімей.

Оволодіння дітьми значенням слова. Ступені узагальнення слів за значенням. Особливості словника дітей дошкільного віку. Завдання та зміст словникової роботи в дитячому садку. Малі жанри фольклору та їхнє місце в словниковій роботі з дітьми. Заняття зі словникової роботи, їхні види й типи. Заняття на введення в словник дітей нових слів, на ознайомлення з якостями та властивостями предметів.

Типові граматичні помилки в мовленні дітей і їхні причини. Умови та шляхи формування граматичної правильності мовлення в дітей.

Закономірності засвоєння звука дитиною. Методи та прийоми виховання звукової культури мовлення в дітей.

Особливості сприйняття дітьми творів художньої літератури. Види й типи занять із художньої літератури, підготовка до їхнього проведення. Методика проведення бесід на морально-етичні теми. Куточок книги в дитячому садку. Методика роботи з ілюстраціями до літературних творів. Інсценування художніх творів, проведення літературних ранків і вікторин. Сучасні технології навчання грамоти дітей дошкільного віку.

Логіко-математичний розвиток дітей дошкільного віку

Формування елементарних математичних уявлень

Цілі, завдання, зміст й особливості логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку.

Теоретико-множинний підхід до формування кількісних уявлень дошкільників. Застосування аксіоматичної теорії під час формування в дітей уявлень про число. Бінарні відношення в процесі логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку. Застосування теорії величин у процесі логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку.

Загальні вимоги до усного математичного мовлення та критерії оцінювання навчальних досягнень дітей. Вимоги до математичної підготовки дітей за роками життя.

Методичні особливості формування в дітей уявлень про множину. Методичні особливості формування в дітей уявлень про число. Методичні особливості формування в дітей уявлень про арифметичні дії. Методичні особливості формування в дітей просторових уявлень. Методичні особливості формування в дітей геометричних уявлень. Методичні особливості формування в дітей уявлень про час і його вимірювання. Методичні особливості формування в дітей уявлень про величину.

Використання технології «Казкові лабіринти» В.В. Воскобовича в процесі формування елементарних математичних уявлень у дошкільників. «Дитяче дослідження» А. Савенкова як метод формування елементарних математичних уявлень у дошкільників. Використання ТРВЗ у процесі формування елементарних математичних уявлень у дошкільників. Використання технології інтегрованого навчання Б. Нікітіна в процесі формування елементарних математичних уявлень у дошкільників. Особливості використання блоків Д'єнеша в процесі логіко-математичного розвитку дошкільників. Використання дидактичних матеріалів М. Монтессорі в процесі формування елементарних математичних уявлень у дошкільників.

Художньо-естетичне виховання дітей дошкільного віку

Роль естетичного виховання в загальному розвитку дошкільників. Виховання естетичної культури в системі цілісного розвитку дошкільника. Нормативно-методичне забезпечення процесу естетичного виховання дітей у

закладах дошкільної освіти України. Форми та методи естетичного виховання дошкільників. Планування роботи з естетичного виховання дітей у закладах дошкільної освіти.

Завдання та зміст естетичного виховання. Розвиток основ естетичного й художнього сприймання. Розвиток емоційної чутливості. Освоєння елементарних умінь художньої діяльності. Розвиток творчих і художніх здібностей. Накопичення первинних знань про твори мистецтва різних видів і жанрів, збагачення естетичних вражень.

Умови естетичного виховання: насиченість життя дітей естетичними враженнями; комплексність засобів естетичного виховання; естетична культура дорослих; накопичення різноманітного досвіду художньої діяльності й естетичних переживань.

Художня діяльність дитини, її роль в естетичному вихованні й розвитку творчої індивідуальності. Зміст і керівництво художньою самостійною діяльністю дітей у закладах дошкільної освіти.

Художня творчість дітей. Взаємозв'язок навчання та творчості. Діагностика естетичного й художнього розвитку дошкільника.

Естетичне виховання дітей дошкільного віку засобами музичного мистецтва. Засоби музичної виразності. Музичні здібності дітей. Вікові особливості розвитку на дошкільному етапі. Види музичної діяльності дітей дошкільного віку.

Слухання-сприйняття як вид музичної діяльності дітей. Організація й методика проведення.

Співи як вид музичної діяльності дошкільників. Організація й методика проведення.

Музично-ритмічне виховання дошкільників. Організація й методика проведення.

Гра на дитячих музичних інструментах як вид музичної діяльності дошкільників. Організація й методика проведення.

Естетичне виховання дітей дошкільного віку засобами образотворчого мистецтва. Засоби виразності образотворчого мистецтва.

Естетичне виховання дітей дошкільного віку засобами конструктивної діяльності. Естетичне виховання дітей дошкільного віку засобами народного мистецтва. Естетичне виховання дітей дошкільного віку засобами іграшки й ігрової діяльності. Естетичне виховання дошкільників засобами художньо-мовленнєвої діяльності.

Природне оточення в процесі збагачення дітей дошкільного віку естетичними враженнями. Екологічний підхід у процесі естетичного сприймання дошкільниками природного середовища.

Свята й розваги в естетичному вихованні дошкільників. Естетичне виховання дітей дошкільного віку засобами театралізованої діяльності.

Естетичні вимоги до внутрішнього та зовнішнього оформлення закладів дошкільної освіти.

Дидактика дошкільної освіти

Співвідношення наочно-образного та логічного мислення в дошкільника. Методи навчання дошкільників, їхня класифікація. Заняття як провідна форма організації навчання дітей дошкільного віку. Види занять у закладі дошкільної освіти, їхня структура.

Технології дошкільної освіти

Педагогічні технології. Критерії технологічності. Класифікації педагогічних технологій. Інноваційні педагогічні технології.

Особливості педагогічних технологій М. Єфіменка, М. Зайцева. Технологія вільного виховання дитини дошкільного віку. Особливості розвивального навчання, методи та прийоми його застосування в закладах дошкільної освіти. Ігрові технології. Технології раннього навчання Г. Домана. Спільне й відмінне в технологіях С. Френе й П. Петерсона. Їхня актуальність. Технології проблемного й евристичного навчання. Технології виховання дітей дошкільного віку.

ПИТАННЯ
ДО ФАХОВОГО ІСПИТУ

1. Закон України «Про освіту» про суть і функції дошкільної освіти.
2. Закон України «Про дошкільну освіту» про її цілі, завдання та зміст.
3. Типи закладів дошкільної освіти в Україні.
4. Здоров'язбережувальні технології дошкільної освіти.
5. Педагогічна підтримка й супровід розвитку дитини в освітньому процесі дитячого садка.
6. Сучасні моделі взаємодії дитячого садка, сім'ї та школи у вихованні дитини.
7. Базові якості особистості дитини-дошкільника. Розвиток довільності та самостійності.
8. Базові якості особистості дитини-дошкільника. Розвиток креативності й ініціативності.
9. Базові якості особистості дитини-дошкільника. Розвиток свободи поведінки та самосвідомості.
10. Базові якості особистості дитини-дошкільника. Розвиток самооцінки та самоповаги.
11. Виховання здорового способу життя як базис цілісного розвитку дитини в ранньому та дошкільному дитинстві.
12. Мета й завдання фізичного виховання дітей.
13. Діагностика фізичного розвитку дітей дошкільного віку. Засоби фізичного виховання.
14. Режим, його значення у вихованні дітей. Індивідуалізація режиму.
15. Рухова культура й рухова активність дітей.
16. Оптимізація режиму рухової активності з урахуванням індивідуальних особливостей дітей.
17. Методи та засоби виховання гігієнічної культури в молодшому, середньому та старшому дошкільному віці.

18. Співвідношення наочно-образного та логічного мислення в дошкільника.

19. Завдання й технології розумового виховання.

20. Розвиток пізнавальної активності та пізнавальної діяльності дітей.

21. Система роботи в закладах дошкільної освіти з математичного розвитку дітей.

22. Система роботи з виховання в дітей раннього й дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших.

23. Булінг. Система роботи з його попередження та протидії в закладі дошкільної освіти.

24. Система роботи в закладах дошкільної освіти з ознайомлення дітей із природою.

25. Система роботи в закладах дошкільної освіти з формування екологічної культури дітей.

26. Система роботи в закладах дошкільної освіти з мовленнєвого розвитку дітей.

27. Виховання основ ціннісного ставлення до праці в дошкільному дитинстві.

28. Виховання естетичної культури в системі цілісного розвитку дошкільника.

29. Художня діяльність дитини, її роль в естетичному вихованні й розвитку творчої індивідуальності.

30. Завдання та зміст естетичного виховання. Розвиток основ естетичного і художнього сприймання,

31. Завдання та зміст естетичного виховання. Розвиток емоційної чутливості.

32. Завдання та зміст естетичного виховання. Освоєння елементарних умінь художньої діяльності.

33. Завдання та зміст естетичного виховання. Розвиток творчих і художніх здібностей.

34. Завдання та зміст естетичного виховання. Накопичення первинних знань про твори мистецтва різних видів і жанрів, збагачення естетичних вражень.

35. Художня творчість дітей. Взаємозв'язок навчання та творчості.

36. Умови естетичного виховання: насиченість життя дітей естетичними враженнями; комплексність засобів естетичного виховання; естетична культура дорослих; накопичення різноманітного досвіду художньої діяльності й естетичних переживань.

37. Діагностика естетичного й художнього розвитку дошкільника.

38. Методи навчання дошкільників, їхня класифікація.

39. Заняття як провідна форма організації навчання дітей дошкільного віку.

40. Види занять у закладі дошкільної освіти, їхня структура.

41. Педагогічні технології. Критерії технологічності.

42. Інноваційні педагогічні технології. Критерії технологічності.

43. Класифікації педагогічних технологій.

44. Особливості педагогічних технологій М. Єфіменка й М. Зайцева.

45. Технологія вільного виховання дитини дошкільного віку.

46. Особливості розвивального навчання, методи та прийоми його застосування в закладах дошкільної освіти.

47. Ігрові технології.

48. Технологія раннього навчання Г. Домана.

49. Спільне й відмінне в технологіях С. Френе й П. Петерсона. Їхня актуальність.

50. Технології проблемного й евристичного навчання.

51. Технології виховання дітей дошкільного віку.

52. Діячі освіти України про формування особистості дитини засобами природи.

53. Форми організації роботи з ознайомлення дошкільників із природою в умовах сучасного дошкільного закладу.

54. Куточок живої природи як матеріальна база ознайомлення дошкільників із природою. Вимоги до добору рослин і тварин у куточок живої природи.

55. Спостереження як метод набуття дітьми знань про природу.

56. Методика ведення календарів погоди та природи.

57. Методика підготовки та проведення екскурсій на природу.

58. Порівняльна характеристика методик організації та проведення прогулянки й екскурсії як форм ознайомлення дітей із природою.

59. Роль наочності в організації самостійної діяльності дошкільників у ознайомлення з природою.

60. Основні вимоги до вибору фізичних вправ для дітей дошкільного віку. Орієнтовний комплекс ранкової гімнастики для дітей старшої групи.

61. Етапи навчання дітей основним рухам.

62. Рухова активність. Методика навчання дошкільників лазінню гімнастичною лавою та стінкою в різних вікових групах.

63. Рухова активність. Методика навчання ходьбі в різних вікових групах.

64. Рухлива гра. Структура й основні види рухливої гри.

65. Значення рухливих ігор для різнобічного розвитку дітей дошкільного віку.

66. Важливість використання в процесі навчальної діяльності дітей дошкільного віку малих форм активного відпочинку (фізкультхвилинки, фізкультпаузи).

67. Структура заняття з фізичної культури.

68. Особливості проведення фізкультурних занять на повітрі.

69. Місце спортивних вправ й ігор спортивного характеру в режимі дня закладу дошкільної освіти.

70. Українські народні ігри. Сутність, структура, їхнє значення у фізичному вихованні дітей дошкільного віку.

71. Зміст лікарського контролю за фізичним вихованням дітей дошкільного віку.

72. Роль естетичного виховання в загальному розвитку дошкільників.

73. Нормативно-методичне забезпечення процесу естетичного виховання дітей у закладах дошкільної освіти України.

74. Форми та методи естетичного виховання дошкільників.

75. Планування роботи з естетичного виховання дітей у закладах дошкільної освіти.

76. Естетичне виховання дітей дошкільного віку засобами музичного мистецтва. Засоби музичної виразності.

77. Естетичне виховання дітей дошкільного віку засобами образотворчого мистецтва. Засоби виразності образотворчого мистецтва.

78. Естетичне виховання дітей дошкільного віку засобами конструктивної діяльності.

79. Естетичне виховання дітей дошкільного віку засобами народного мистецтва.

80. Естетичне виховання дітей дошкільного віку засобами іграшки й ігрової діяльності.

81. Естетичне виховання дошкільників засобами художньо-мовленнєвої діяльності.

82. Природне оточення в процесі збагачення дітей дошкільного віку естетичними враженнями.

83. Екологічний підхід у процесі естетичного сприймання дошкільниками природного середовища.

84. Зміст і керівництво художньою самостійною діяльністю дітей у закладах дошкільної освіти.

85. Свята й розваги в естетичному вихованні дошкільників.

86. Естетичне виховання дітей дошкільного віку засобами театралізованої діяльності.

87. Естетичні вимоги до внутрішнього та зовнішнього оформлення закладів дошкільної освіти.

88. Закономірності й принципи розвитку й навчання дітей рідної мови.

89. Внесок К.Д. Ушинського в становлення й розвиток методики розвитку рідного мовлення.

90. Є.І. Тихеєва – засновник сучасної методики розвитку мовлення дітей дошкільного віку.

91. Погляди С. Русової на розвиток мовлення дітей в умовах розбудови національного дитячого садка.

92. Внесок В.О. Сухомлинського в методику розвитку рідного мовлення.

93. Внесок сучасних вітчизняних науковців у розвиток методики навчання дітей української мови.

94. Завдання та зміст навчання дітей мовлення в закладі дошкільної освіти.

95. Вимоги до мовлення дітей. Умови успішного розвитку мовлення дошкільників.

96. Форми й засоби розвитку мовлення дітей у закладі дошкільної освіти.

97. Дидактичні вимоги до організації та проведення занять із мовлення в закладі дошкільної освіти.

98. Специфіка проведення занять із рідного мовлення в різновікових групах.

99. Методи та прийоми навчання дітей рідної мови.

100. Становлення мовлення в дітей першого року життя.

101. Методика розвитку мовлення дітей другого та третього років життя.

102. Поняття зв’язного мовлення. Види й типи зв’язних висловлювань.

103. Форми й функції мовлення, їхній розвиток у дітей.

104. Розмова вихователя з дітьми як метод розвитку діалогічного мовлення.

105. Методика проведення бесід із дітьми.

106. Види дитячих розповідей.

107. Методика навчання описових розповідей (за іграшками, предметами, малюнками).

108. Методика навчання дітей розповіді за дидактичною картиною.

109. Складання дітьми сюжетних розповідей про іграшку (про одну іграшку за сюжетною ігровою обстановкою).

110. Методика складання розповідей із власного досвіду.

111. Методика навчання дітей творчої розповіді.

112. Методика навчання дітей переказу художніх творів.

113. Дидактичні ігри та вправи на закріплення навичок розповідання.

114. Особливості розвитку українського мовлення в дітей із російськомовних сімей.

115. Оволодіння дітьми значенням слова. Ступені узагальнення слів за значенням.

116. Особливості словника дітей дошкільного віку. Завдання та зміст словникової роботи в дитячому садку.

117. Малі жанри фольклору та їхнє місце в словниковій роботі з дітьми.

118. Заняття зі словникової роботи, їхні види й типи.

119. Заняття на введення в словник дітей нових слів, на ознайомлення з якостями та властивостями предметів.

120. Типові граматичні помилки в мовленні дітей і їхні причини.

121. Умови та шляхи формування граматичної правильності мовлення в дітей.

122. Закономірності засвоєння звука дитиною.

123. Методи та прийоми виховання звукової культури мовлення в дітей.

124. Особливості сприйняття дітьми творів художньої літератури.

125. Види й типи занять із художньої літератури, підготовка до їхнього проведення.

126. Методика проведення бесід на морально-етичні теми.

127. Куточок книги в дитячому садку.

128. Методика роботи з ілюстраціями до літературних творів.

129. Інсценування художніх творів, проведення літературних ранків і вікторин.

130. Сучасні технології навчання грамоти дітей дошкільного віку.

131. Теоретико-множинний підхід до формування кількісних уявлень дошкільників.

132. Застосування аксіоматичної теорії під час формування в дітей уявлень про число.

133. Бінарні відношення в процесі логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку.

134. Застосування теорії величин у процесі логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку.

135. Цілі, завдання, зміст й особливості логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку.

136. Загальні вимоги до усного математичного мовлення та критерії оцінювання навчальних досягнень дітей.

137. Вимоги до математичної підготовки дітей за роками життя.

138. Методичні особливості формування в дітей уявлень про множину.

139. Методичні особливості формування в дітей уявлень про число.

140. Методичні особливості формування в дітей уявлень про арифметичні дії.

141. Методичні особливості формування в дітей просторових уявлень.

142. Методичні особливості формування в дітей геометричних уявлень.

143. Методичні особливості формування в дітей уявлень про час і його вимірювання.

144. Методичні особливості формування в дітей уявлень про величину.

145. Використання технології «Казкові лабіринти» В.В. Воскобовича в процесі формування елементарних математичних уявлень у дошкільників.

146. «Дитяче дослідження» А. Савенкова як метод формування елементарних математичних уявлень у дошкільників.

147. Використання ТРВЗ у процесі формування елементарних математичних уявлень у дошкільників.

148. Використання технології інтегрованого навчання Б. Нікітіна в процесі формування елементарних математичних уявлень у дошкільників.

149. Особливості використання блоків Д'єнеша в процесі логіко-математичного розвитку дошкільників.

150. Використання дидактичних матеріалів М. Монтессорі в процесі формування елементарних математичних уявлень у дошкільників.

151. Педагогічна підтримка обдарованих дітей.

152. Спільна робота закладу дошкільної освіти та сім'ї з питань навчання, виховання, розвитку дитини.

153. Музичні здібності дітей. Вікові особливості розвитку на дошкільному етапі.

154. Види музичної діяльності дітей дошкільного віку.

155. Слухання-сприйняття як вид музичної діяльності дітей. Організація й методика проведення.

156. Співи як вид музичної діяльності дошкільників. Організація й методика проведення.

157. Музично-ритмічне виховання дошкільників. Організація й методика проведення.

158. Гра на дитячих музичних інструментах як вид музичної діяльності дошкільників. Організація й методика проведення.

Критерії оцінювання вступного випробування

Бали	Кількість правильних відповідей	Характеристика відповіді
191–200 балів	Від 95,5% до 100% правильних відповідей	Вступник демонструє всебічні, систематизовані й глибокі знання з предмета; уміє застосовувати їх на практиці; спроможний доводити правильність своєї відповіді переконливою аргументацією. Відповідь вступника повна, логічна, послідовна, не містить помилок.
181–190 балів	Від 90,5% до 95% правильних відповідей	Вступник правильно, чітко, логічно й повно відповідає на всі питання. Може пов'язати теорію й практику, правильно демонструє виконання практичних завдань. Відповідь повна. Вступник може припускатися незначних огріхів.
171–180 балів	Від 85,5% до 90% правильних відповідей	Вступник демонструє ґрунтовні знання, уміє застосовувати їх на практиці. Вільно висловлює власні думки, аргументовано відповідає на поставлені запитання. Відповідь вступника повна. Вступник може припускатися незначних помилок.
161–170 балів	Від 80,5% до 85% правильних відповідей	Вступник демонструє глибокі знання з предмета, вправно застосовує їх на практиці; уміє доводити правильність своєї відповіді. Відповідь вступника повна, логічна, але містить деякі неточності.
151–160 балів	Від 75,5% до 80% правильних відповідей	Вступник загалом правильно відповідає на питання. Демонструє виконання практичних навичок. Правильно використовує теоретичні знання для вирішення практичних завдань. Відповідь вступника повна, але недостатньо чітка, містить деякі огріхи.

141–150 балів	Від 70,5% до 75% правильних відповідей	Вступник виявляє загалом добрі знання з предмета, досить успішно виконує передбачені програмою завдання; оперує основними поняттями, уміє робити висновки. Відповідь вступника повна, але недостатньо чітка, містить незначні помилки.
131–140 балів	Від 65,5% до 70% правильних відповідей	Вступник виявляє достатні знання з предмета, виконує передбачені програмою завдання з незначними огріхами; оперує основними поняттями, уміє робити висновки, але відповідь вступника недостатньо чітка, містить помилки.
121–130 балів	Від 60,5% до 65% правильних відповідей	Вступник відтворює частину теоретичного матеріалу, виявляє знання та розуміння основних положень, але пояснення не лаконічні, не повні. Під час відповіді вступник припускається помилок.
111–120 балів	Від 55,5% до 60% правильних відповідей	Вступник має прогалини в знаннях навчального матеріалу. Відповідь не повна, потребує уточнень і додаткових запитань; вступник не вміє самостійно зробити висновків, припускається значних помилок під час відповіді.
101–110 балів	Від 50,5% до 55% правильних відповідей	Вступник непереконливо відповідає на питання, плутає поняття. Відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності в знаннях, не вміє оцінювати факти та явища. Припускається помилок під час виконання практичних завдань.
100 балів	50%	Вступник неповно, за допомогою додаткових питань відповідає на питання. Його відповіді неточні, під час демонстрації практичних навичок вступник припускається помилок, вирішує лише найлегші

		завдання.
Менше 100 балів Не склав	Від 0% до 49% правильних відповідей	Вступник володіє теорією на фрагментарному рівні, під час виконання завдань припускається принципових помилок. Вступник не здатний орієнтуватися в програмовому матеріалі.

Література

1. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» / Наук. кер. та заг. ред. О.Л. Кононко. 3-тє вид., випр. Київ : Світич, 2009. 430 с.

2. Базовий компонент дошкільної освіти / Наук. кер.: А. М. Богуш; авт. кол-в: Бєлєнька Г.В., Богініч О.Л., Гавриш Н.В. та ін. Київ, 2012. 26 с.

3. Білозуб Н. Інтегроване навчання та інноваційні технології. *Відкритий урок*. 2011. № 6. С. 44–47.

4. Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови. Запоріжжя : Просвіта, 2002.

5. Богуш А.М. Теорія і методика розвитку мови дітей раннього віку. Київ : Слово, 2004.

6. Богуш А.М., Гавриш Н.В. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови. Київ : Вища шк., 2007.

7. Богуш А., Гавриш Н., Котик Т. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей у дошкільних навчальних закладах. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2006.

8. Бурова А.П. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку. Тернопіль : Мандрівець, 2010. 256 с.

9. Васильєва О. Використання мультиплікаційних і розвивальних фільмів у роботі з дітьми (взаємозв'язок інноваційних технологій). *Дитячий садок*. 2013. № 6. С. 1-7.

10. Вишневська І.Г. Гра з піском (технологія сендплей). *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2013. № 5–6 С. 48–51.

11. Вікова та педагогічна психологія : навч посіб. 2-гевид. / О.В. Скрипченко, Л.В. Волинська, З.В. Огороднійчук та ін. Київ : Каравела, 2007. 399 с.

12. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. 2-е вид., перероб. та допов. Суми : Університетська книга, 2005. 427 с.

13. Вчимося бачити прекрасне : метод, реком. по озн. діт. мол. шк. та ст. дошк. віку з творами образотворчого мистецтва / Київський міжрегіональний ін-т удосконалення вчителів ім. Б. Грінченка; Укл. Е.В. Бєлкіна. 2-ге вид., доп. Київ : Навч. посібники, 1996. 74 с.

14. Гавриш Н. В., Лінник О. О. Сучасне заняття в дошкільному закладі : навч.-метод. посіб. Київ : Альма-Матер, 2007. 495 с.

15. Галаган І. Передові освітні технології світу. *Відкритий урок*. 2013. № 2. С. 28–31.

16. Гладченко О.М. Ознайомлення дошкільників із навколишнім світом. До Базової програми «Я у Світі». Харків : Видав. група «Основа», 2011. 191 с.

17. Гребенюк О. Педагогічні технології та інновації. *Відкритий урок*. 2011. № 1. С. 25–27.

18. Давидюк О.М., Дегтярьова Т.І. Інноваційні технології в освітньому процесі. *Педагогічна майстерня*. 2013. № 2. С. 2–8.

19. Демчишин А.А., Мозола Р.С. Подвижные игры. Київ : Рад. шк., 1985. 190 с.

20. Дитина в дошкільні роки : Освітня програма / Наук. кер. Крутій К. Л. Запоріжжя : ЛІПС, 2016. 160 с.

21. Дитина : Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В.О. Огнев'юк; авт. кол.: Г.В. Бєлєнька, О.Л. Богініч, Н.І. Богданець-Білоскаленко [та ін.]; наук. ред.: Г.В. Бєлєнька, М.А. Машовець; МОН України, Київськ. ун-т імені Б. Грінченка. Київ : Київськ. ун-т імені Б. Грінченка, 2016. 304 с.

22. Дичківська І. Інноваційна компетентність педагога. *Дошкільне виховання*. 2010. № 1. С. 7–12.

23. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2004. 352 с.

24. Довга Т.Я., Черній В.П. Формування здорового способу життя учнів засобами іміджевої та фізкультурно-оздоровчої діяльності Кіровоград : Видавець Лисенко В.Ф., 2016. 184 с.

25. Дубініна К.В. Вікова психологія : навч.-метод. посіб. для самостійної роботи студентів. Київ : Видавничий дім «Слово», 2017. 176 с.

26. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 424 с.

27. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / укл. Н.П. Наволокова. Харків : Основа. 2012. 176 с.

28. Закон України «Про дошкільну освіту» : Із змінами, внесеними згідно із Законом № 2145-VIII від 05.09.2017). URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2628-14.

29. Закон України «Про освіту» : прийнято Верховною Радою України 05.092.017 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19

30. Зарубінська І.І. Компетентнісний підхід до формування змісту навчально-виховного процесу. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : зб. наук. пр.* Київ : Інститут проблем виховання, 2008. Вип. 12. С. 53–61.

31. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід : метод. посіб. / Авт.-уклад.: О. Пометун, Л. Пироженко. Київ : АПН, 2002. 136 с.

32. Коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні. Київ : Дошкільне виховання, 2003.

33. Комісарик М., Чуйко Г. Теорія та методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : підруч. Чернівці : Книги-ХХІ, 2013. 483 с.

34. Конституція України : Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр

35. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні : [схвалена Президією Національної академії педагогічних наук України 21 квітня 2016 р.] URL:

http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzhennya_mediaosviti_v_ukraini_nova_redaktsiya/

36. Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді. *Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах : наказ Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641*. URL: http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/4068-

37. Концепція розвитку інклюзивної освіти. *Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання : Наказ МОН № 912 від 01.10.10 р*. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/9189/

38. Концепція розвитку педагогічної освіти. *Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2018 р. № 776.* URL : https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti

39. Кулачківська С.Є., Ладивір С.О. Я – дошкільник: вікові та індивідуальні аспекти психічного розвитку. Київ, 1996. 115 с.

40. Кушнірюк С.Г., Трофимов В.А. Теорія та методика фізичного виховання (дітей дошкільного віку) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Бердянськ : Ткачук, 2013. 255 с.

41. Лисенко Н.В. Теорія і практика екологічної освіти: дошкільник–педагог : навч.-метод. посіб. для ВНЗ. Київ : Видав. Дім «Слово», 2009. 400 с.

42. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від двох до семи років «Дитина» / наук. кер. проекту В.О. Огнев'юк; авт. кол.: Г.В. Бєлєнька, О.Л. Богініч, Н.І. Богданець-Білоскаленко [та ін.]; наук. ред.: Г.В. Бєлєнька, М.А. Машовець; МОН України, Київськ. ун-т імені Б. Грінченка. Київ : Київськ. ун-т імені Б. Грінченка, 2016. 352 с.

43. Наумчук Т. В. Мовленнєво-художньо-естетичний розвиток творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку засобами театралізованої

діяльності : метод. посіб. для вихователів, музичних керівників і керівників гуртків дошк. навч. закл. Київ : Грамота, 2016. 128 с.

44. Національна доктрина розвитку освіти : затверджена Указом Президента України від 17 квітня 2002 року № 347/2002. URL: http://www.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/normativno-pravova-baza/

45. Ніколаєва С.М. Любов до природи виховуємо з дитинства : Реком. педагогам, батькам і гувернерам. Харків : Ранок, 2007. 96 с.

46. Носаченко І.М. Медіаосвіта як напрям навчально–виховного процесу. *Обдарована дитина*. 2013. № 7. С. 2–9.

47. Огурцова С. Формування естетичної культури у дошкільному дитинстві. *Дитячий садок*. 2004. № 8.С. 23–26.

48. Ознайомлення дітей з природою : хрестоматія. Ч. 1. / укл. Н.М. Горопаха. Рівне : Волинські обереги, 2007. 408 с.

49. Ознайомлення дітей з природою. Хрестоматія. Ч. 2 / Укладач Н.М. Горопаха. Рівне: Волинські обереги, 2007. 464 с.

50. Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової освіти : навч.-метод. посіб. / за ред. Г. С. Тарасенко. Київ : Видав. дім «Слово», 2010. 320 с.

51. Освітні технології : навч.-метод. посіб. / за ред. О. М. Пєхоти. Київ : А.С.К., 2003. 256 с.

52. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку / [Н.В. Гавриш, Т.В. Панасюк, О.С. Рогозянський та ін.];за заг. наук. ред. Т.О. Піроженко. Київ : Українська академія дитинства, 2017. 80 с.

53. Папуша В. Теорія і методика фізичного виховання у схемах і таблицях. Тернопіль : Підручники і посібники, 2001. 128 с.

54. Перші кроки в мистецтві : метод, посібник для художніх комплексних занять з дітьми дошкільного віку / Тараканова А.П., Мережин П.В., Жуковська В.Ф. та ін.; Інститут змісту і методів навчання. Київ, 1997. 48 с.

55. Піроженко Т.О. Метод проектів. Психолого–педагогічне проектування (інноваційні педагогічні технології в освітньо-виховному процесі дошкільного навчального закладу). *Бібліотечка вихователя дитячого садка*. 2013. № 5–6. С. 35–36.

56. Плохій З.П. Формуємо екологічну компетентність молодшого дошкільника : навч.-метод. посіб. до Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі». Київ : Світич, 2010. 144 с.

57. Половіна О.А. Дитина і мистецтво: сучасні аспекти поліхудожнього розвитку. *Стандарти дошкільної освіти: дискурс науки і практики : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., (11 квітня 2014 р., м. Київ)* / редкол.: В.О. Огнев'юк, Л.Л. Хоружа, В.І. Юрченко, Г.В. Бєлєнька. Київ : Київськ. ун-т. ім. Б. Грінченка, 2014. С. 233–242.

58. Половіна О.А. Оздоровчі можливості піскової терапії. *Вісник Інституту розвитку дитини (додаток): методичні та практичні матеріали*. 2010. Вип. 1. С. 49–65.

59. Половіна О.А. Формування емоційного досвіду дошкільника засобами казки. *Вихователь-методист дошкільного навчального закладу*. 2012. № 2. С. 10–13.

60. Половіна О.А. Шляхи збагачення духовної сфери дітей старшого дошкільного віку в процесі спілкування з мистецтвом живопису. *Рідна мова (Польща)*. 2013. № 19. С. 71–77.

61. Половіна О., Стадійчук М. Теоретичні засади формування творчих здібностей дітей третього року життя. *Рідна мова (Польща)*. 2013. № 20. С. 45–49.

62. Пометун О.І. Теорія та практика послідовної реалізації компетентнісного підходу в досвіді зарубіжних країн. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи : монографія / МОН України; [колектив авт. : Н.М. Бібік, Л.С. Ващенко, О.І. Локшина та ін.; під заг. ред. О.В. Овчарук]. Київ : К.І.С., 2004. 266 с.

63. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. Київ : Академвидав, 2004. 456 с. URL: http://divovo.in.ua/navchalenij-posibnik--ponimanseka-ti-k-akademvidav-2006-456-c.html

64. Про затвердження Плану заходів щодо забезпечення права на освіту дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі. Наказ МОН України від 31.12.2015 №1436. URL: http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/4897-

65. Програма з міжкультурної і громадянської освіти дітей дошкільного віку «Український віночок. Регіон» курсу «Культура добросусідства». *Культура добросусідства : Комплект програм спеціального інтегрованого курсу для закладів освіти України* / [авторський колектив під керівництвом М.А. Араджионі]. Київ : ТОВ «ЛітМір», 2018. С. 14–44.

66. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О.І. Білан та ін. Тернопіль : Мандрівець, 2017. 255 с.

67. Проєкт ПЛАНУ заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладах освіти, РЕКОМЕНДАЦІЙ щодо розроблення плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти, ПОРЯДКУ реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти та застосування заходів виховного впливу. URL : https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-do-gromadskogo-obgovorennya- proekt-planu-zahodiv-spryamovanih-na-zapobigannya-ta-protidiyu-bulingu-v- zakladah-osviti-rekomendaciyi-shodo-jogo-rozroblennya-ta-poryadku- reaguvannya-na-buling

68. Савченко Л. Пісочна анімація розвиває й оздоровлює. *Дошкільне виховання*. 2013. № 7. С. 30–32.

69. Сизоненко Г.С. Педагогічні технології / упоряд. Г. Мальченко. Київ :Шк. світ, 2009. 126 с.

70. Стандарт вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 012 Дошкільна освіта. URL:

https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/11/22/2019-11-22-012doshkilna-B.pdf

71. Створення індивідуальної програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами : метод. посіб. / під заг. ред. Софій Н.З. Київ : ТОВ Видав. Дім «Плеяди», 2015. 66 с.

72. Танько Т.П., Чернявська М.В. Естетичне виховання дітей у дошкільних закладах освіти України (друга половина ХХ століття) : навч. посіб. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2017. 204 с.

73. Терлецька Л. Г. Вікова психологія і психодіагностика: підручник. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2013. 608 с.

74. Типовий перелік обов'язкового обладнання навчально-наочних посібників та іграшок дошкільних навчальних закладів. *Дошкільне виховання*. 2002. № 10. С. 23–27.

75. Федій О. А. Естетотерапія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 256 с.

76. Фізична культура в дошкільному навчальному закладі /Л.В. Сиділо, Л.В. Рабченок, Н.О. Дарзинська, Г.А. Лещенко. Кіровоград : КП «Центрально-українське видавництво», 2007. 338 с.

77. Черешнюк О., Федорець М., Артоуз О. Розвиток інноваційного сучасного дошкільного навчального закладу (програма на 2012–2016). *Дитячий садок*. 2013. № 18–19(690–691). С. 3–52.

78. Швайка Л.А., Чала Т.Т. Планування роботи в ДНЗ. Харків : Видав. група «Основа», 2008. 271 с.

79. Щербакова К.Й. Методика формування елементарних математичних уявлень у дошкільників. Київ : Вища школа, 1996. 250 с.

80. Яришева Н.Ф. Методика ознайомлення дітей з природою. Київ : Вища школа, 1993. 298 с.